

HEEMKUNDE EN VOLKSKUNDE

Wat kan de heemkundige doen ten bate van de volkskunde? Om deze vraag te beantwoorden moeten wij weten wat de volkskunde wil. Wat is het doel van de volkskunde? Etymologisch beteekent volkskunde de studie van het volk, zooals taalkunde de studie van de taal beteekent en plantenkunde de studie van de planten. Maar deze bepaling is niet juist, want de studie van het volk omvat ook de kennis van de physiologische eigenschappen van het volk, wat eigenlijk de taak is van de anthropologie; zij omvat de kennis van de cultuurverschijnselen van het volk, zijn kunst en letterkunde, waar de kunstgeschiedenis en de literatuurwetenschap voor zorgen; zij omvat tevens de kennis van de sociale en rechterlijke instellingen van het volk, wat de taak is van de sociologie en de rechtswetenschappen.

De volkskunde heeft niet de pretentie deze en de vele andere wetenschappen die ons het volk in bepaalde van zijn geestelijke, maatschappelijke of natuurlijke eigenschappen leeren kennen, te vervangen of te condenseren.

De volkskunde wil het volk leeren kennen in zijn traditioneele gemeenschapscultuur. De traditioneele gemeenschapscultuur, die vinden wij in de volksverleveringen. Dit is het eigen terrein van de volkskunde.

De volkskunde bestudeert niet de geschreven letterkunde, maar de gesproken letterkunde: de sagen, sprookjes en liederen die van mond tot mond overgeleverd worden; niet de geschreven wetten, maar de gewoonten en gebruiken, dat zijn de ongeschreven wetten van het volk. Op deze wijze bestudeert de volkskunde het heele traditioneele volksleven: het traditioneele volksgeloof, de volkswetenschap, de volkskunst, de materiele volkscultuur en het traditioneele maatschappelijk leven van het volk.

Waarom bestudeert de volkskunde de volksverleveringen, de traditioneele cultuur van het volk? Omdat deze volksverleveringen niet steunen op wat voorgeschreven is door de wet of aangeleerd is in de kerk of in de school, maar omdat deze volksverleveringen het innigst vergroeid zijn met het eigen wezen van het volk en met den grond door het volk bewoond, omdat deze diepingewortelde en van geslacht tot geslacht overgeleverde cultuurverschijnselen ons het best de volksmentaliteit leeren kennen. In de volkskunde gaat het dus in laatste instantie niet om de kennis van de volkscultuur maar om de kennis van het volk zelf.

Juist daarom kan de heemkundige zeer belangrijke diensten bewijzen aan de volkskunde.

De Vlaamsche folkloristen hebben vele, zeer vele volksvertelsels opgeteekend, maar over het vertellen en de vertellers zelf weten wij nog weinig.

Elke heemkundige kan over zijn dorp een zeer eenvoudige maar uiterst belangrijke studie leveren over het vertellen. Als model in dit genre kunnen wij aanbevelen de studie van Otto Brinkmann «Das Erzählen in einer Dorfgemeinschaft», Münster 1933 (Veröffentlichungen der Volkskundigen Kommission des Provinzialinstituts für Westfälische Lands- und Volkskunde, Heft 4).

In elk dorp wordt er nog verteld.

Wat wordt er nog verteld?

Sprookjes over het algemeen nog zeer weinig. Sagen worden overal nog verteld. En hier kunnen de volgende vragen gesteld worden: Wie vertelt er in uw dorp nog sprookjes? Misschien sommige moeders nog aan hun kinderen. In welke klassen der maatschappij gebeurt dit nog? Bij boeren, bij werklieden, in de burgerij? Zijn er nog moeders of grootmoeders of grootvaders in uw dorp die nog andere sprookjes kennen dan de algemeen verspreide kindervertelsels van Janneken en Miekken, Klein Duimken en Roodkapken, b.v. sprookjes van betooverde prinsessen, dankbare dieren enz. Van waar hebben deze vertellers hunne sprookjes, uit mondelinge overlevering of uit boeken? Worden er nog sprookjes verteld onder de kinderen onderling op de speelplaats of elders?

Buiten het vertellen van ouders aan kinderen of het vertellen van de kinderen onderling, wordt er nog verteld in uw dorp bij bepaalde gelegenheden? B.v. bij het gezamenlijk hop plukken, bij het gezamenlijk kant klossen, bij het huurten? Wat wordt er nog verteld onder volwassenen? Worden de oude grappige vertelsels nog verteld als van Jan den Dief, Van Zeven in een Slag, Van Mien Krekel en dergelijke?

Sagen van heksen en spoken zijn in elk dorp nog bekend. Wie vertelt die nog? Wanneer? Aan wie? Zijn er nog bepaalde vertellers in uw dorp? Menschen die als dusdanig bekend staan.

Het antwoord op al deze vragen in elk dorp, vormt een belangrijke bijdrage tot de levende volkskunde, tot de kennis van de eigenlijke functie van het volksvertelsel in het volksleven.

Dergelijke studie is nog veel dankbaarder voor het volkslied als voor het volksvertelsel.

In elke stad, in elk dorp wordt er nog gezongen.

Wij hebben vooreerst het meest banale volkslied: het straatlied. Voor de studie van het leven en de functie van het straatlied ware het buitengewoon interessant dat elke heemkundige kring een klein archief zou aanleggen over het plaatselijke straatlied. Er zou op te teekenen zijn van jaar tot jaar welke straatliederen gezongen worden, welk lied het meeste succes heeft, hoelang het meegaat en door welken nieuwen «schlager» een oude schlager vervangen wordt.

Bij de eigenlijke traditioneele volksliederen zijn deze bij het werk wel de meest belangrijke.

Wordt er in een dorp bij bepaalde werken nog gezongen? Zoo werd er in de streek van Durme en Schelde bij het «strepen» (stroopen) van de wijmen soms wel gezongen. Wordt er buiten het gezamenlijk gezang, bij het werk ook afzonderlijk gezongen? Bij het zeeldraaien, bij andere huisambachten?

Worden er door de moeders nog wiegeliedjes gezongen in uw dorp? Wie zingt er nog oude minneliedjes?

Niemand beter dan de heemkundige, kan de functie nagaan van het volkslied in de dorpsgemeenschap en kan ons nauwkeurig inlichten over de dragers van deze volksverleveringen.

Wie even wil nagaan wat er op het gebied van het kinderspel kan gedaan worden in een

dorp, die neme het boekje ter hand van Werner Greifzu, «Spiel und Arbeit», Sozialpsychologische Untersuchungen an Kindern eines Dorfes», dat vorig jaar verschenen is (Beiträge zur Jugendkunde, Heft 2, Jena 1942). Zooals de ondertitel zegt is dit meer een sociaal-psychologische studie dan een volkskundige studie, maar het is in alle geval een onderzoek van buitengewone beteekenis voor de volkskunde.

De schrijver heeft gedurende drie jaar de kinderen van zijn geboortedorp geobserveerd. Kaltenwestheim is een afgelegen landbouwgemeente van 780 inwoners, met 277 kinderen beneden de 17 jaar. Werner Greifzu heeft in de jaren 1935-36 en 37 zooveel mogelijk al deze dorpskinderen van 's morgens tot 's avonds waargenomen in hun doen en laten, in hun omgeving en hun bezigheden, thuis en buiten huis. Hij heeft de beteekenis kunnen vastleggen van het vrije bewegingsspel in het leven van het kind tot het vierde levensjaar. Van het vierde tot het zesde levensjaar komt het verbeeldingsspel op den voorgrond: spelen met de pop, koeken bakken met zand enz. Ook de gemeenschapszin komt meer tot uiting: het kind speelt niet meer alleen, het zoekt kameradjes. Van het zesde tot het twaalfde levensjaar overheerscht het traditioneele gemeenschapsspel, de spelen met bepaalden vorm en vaste regels, die van de eene kindergeneratie op de andere worden overgedragen. De schrijver heeft door deze dorpsstudie op buitengewoon treffende wijze de sociale functie van het traditioneele spel in het kinderleven kunnen aantoonen; ook de wisselwerking van arbeid en spel en de overgang van spel tot arbeid.

Ook in de grootere dorpen zijn er nog belangrijke waarnemingen te doen op dit gebied. Interessant werk voor een heemkundigen kring is het aanleggen van een kalender van de kinderspelen. Wat de boerenjeugd speelt van Nieuwjaar tot Silvester op de speelplaats in de school — de spelen buiten de school. Wat spelen de jongens? wat spelen de meisjes? Welke spelen worden gespeeld, welke rijmpjes worden opgezegd en welke liedjes worden gezongen — door de meisjes van de volksklas in

de openbare school? — door de meisjes van de burgerij in de betalende school of in het pensionaat?

Naast een documentatie over het kinderspel is misschien even belangrijk een documentatie over de volksspelen: het bollen, schieten, kaarten; de volksspelen op wijkkermissen. Maar de volkskunde heeft er niet veel aan indien alleen medegedeeld wordt, dit en dat spel wordt op dat of gene dorp nog gespeeld. De *moderne volkskunde*, wij leggen er nogmaals den nadruk op, interesseert zich aan de cultuurverschijnselen omwille van de *cultuurdragers*, aan de volksverleveringen om wille van het *volk*. De volkskunde wil weten wie deze spelen speelt, waar en wanneer?

Dit is toepasselijk voor alle takken van de volkskunde, evenzeer voor de materiele volks-cultuur als voor het volksgeloof, de volkswetenschap en de volksgebruiken.

Nog één voorbeeld van de zeer vele volkskundige werkzaamheden die door een heemkundigen kring kunnen verwezenlijkt worden: het vaststellen van de beteekenis van de buurschappen in uw dorp: 1° in welke buurschappen is uw dorp ingedeeld? 2° welke zijn de gebruiken, de moreele verplichtingen, de rechten van de burenen, bij geboorte, huwelijk, sterfgeval van een kind, sterfgeval van een volwassene, bij ongelukken, bij groote werken, bij verhuis enz.? Op de vergaderingen van de heemkundige kringen kunnen deze vragen vruchtbaar besproken en beantwoord worden.

De heemkunde heeft voor doel het bestudeeren van de heimat, de eigen omgeving, de eigen gemeente, de eigen streek, in al haar aspecten, in al haar elementen. Het voornaamste element van de eigen omgeving is wel het volk. De studie van de overleveringen en van het eigen wezen van het volk van uw streek is dus wel een voorname taak van den heemkundigen.

Wij hopen dat deze korte uiteenzetting ertoe zal bijdragen om de heemkundige kringen aan te zetten het volkskundig werk met overleg en geestdrift aan te pakken.

Zombeke (Waasmunster)

MAURITS DE MEYER.

WERKPLAN VOOR DE STUDIE DER BUURSCAPPEN DOOR DE HEEMKUNDIGE KRINGEN

Op den jongsten jaarlijkschen studiedag van het Verbond voor Heemkunde, te Brussel, had ik het genoegen te spreken over wat de heemkundige kan doen voor de volkskunde.

Om de woorden om te zetten tot daden had ik in de maand October van vorig jaar, in overleg met den heer van Overstraeten, voorzitter van het Verbond, besloten de heemkundige studiekringen aan te zetten om de studie van de buurschappen aan te vatten. Hiertoe hebben wij een werkplan met vragenlijsten samengesteld.

Inmiddels werd ook van andere zijde, waar men kennis genomen had van onze plannen en belangstelling betoonde voor dit onderzoek, reeds een vragenlijst uitgezonden.

Zooals reeds vorig jaar besloten was, beginnen wij nu met de systematische studie van de buurschappen.

Wij rekenen er op dat al de leden van het Verbond voor Heemkunde in het algemeen en de Studiekringen in het bijzonder het hunne zullen bijdragen om te helpen de «ongeschreven wetten van het Vlaamsche volksleven» te boek te stellen.

*

**

Eerste vergadering.

Overhandigen van de eerste vragenlijst en toelichting van het belang van het onderwerp.

De heemkunde beoogt de kennis van het land en het volk van het heem, dus van de natuur en van den mensch van de eigen streek.

Wij willen niet alleen onze eigen streek maar vooral ons eigen volk leeren kennen.

Een d
ste weze
volksgeb
de diep
slacht o
de studi
volkskar
kennen.

De v
paalde g
Elk g
ning to
Deze is
functie,
toekent
zich kan
mogelijk

Wordt

zwakt o

Het d

van de v

volksge

de buur

wetten e

buren o

Verde

In de

elke wij

Op één

dorp me

tingen m

pen, dan

gebruikt

Voor

aanduide

omdat h

bruik no

of ook n

Indien

niet mee

melden

gebruik

tot vóór

De m

uitbreide

de bande

ser gema

len in d

ten gera

genlijst

ven; ma

bleef is

dringen

waar sle

beantwo

ingevuld

voor de

kend is e

dat van

Eerste V

Gemeent

wijk (bu

A. Alg

1. Wel

voor

scha

Een der middelen om ons volk in zijn diepste wezen te leeren kennen is de studie van de volksgebruiken. De volksgebruiken steunen op de diep ingewortelde en van geslacht tot geslacht overgeleverde zeden en gewoonten. Door de studie van de volksgebruiken leeren wij het volkskarakter en den eigenlijken volksaard kennen.

De volksgebruiken zijn gebonden aan bepaalde gemeenschappen.

Elk gezin behoort door de plaats zijner woning tot een bepaalde «buurt» of «buurschap». Deze is een gemeenschap, met een duidelijke functie, die aan hare leden bepaalde rechten toekent en plichten oplegt, waaraan niemand zich kan onttrekken, zonder zich sociaal onmogelijk te maken.

Wordt die gemeenschapsband losser dan verzwakt ook het gevoel van verplichting.

Het doel van dit onderzoek is dus de studie van de verbondenheid van het individu met de volksgemeenschap in hare eenvoudigste uiting, de buurschap; de studie van de ongeschreven wetten en rechten die de verhoudingen van de buren onderling bepalen.

Verdeeling van het werk

In de vergadering iemand aanduiden voor elke wijk of voor elke buurschap van het dorp. Op één lijst mogen enkel inlichtingen over één dorp medegedeeld worden. Weet iemand inlichtingen mede te deelen over verschillende dorpen, dan moeten hiervoor afzonderlijke lijsten gebruikt worden.

Voor elk gebruik zooveel mogelijk de wijk aanduiden waar dit gebruik nog in zwang is, omdat het van belang is te weten of een gebruik nog voortleeft alleen in de buitenwijken of ook nog in de dorpskom.

Indien een gebruik nog bekend is maar nu niet meer voortleeft, zulks uitdrukkelijk vermelden met bepaling tot wanneer ongeveer dit gebruik nog in zwang was (tot ongeveer 1900, tot vóór 1914.....)

De moderne industrialisatie en de intense uitbreiding van de verkeersmogelijkheden heeft de banden van de dorpsgemeenschap steeds losser gemaakt. Vele van de oude gebruiken zullen in de meeste dorpen in onbruik en vergeten geraakt zijn en vele vragen van deze vragenlijst zullen dus onbeantwoord moeten blijven; maar ook het weinige dat nog bewaard bleef is waard opgeschreven te worden. Wij dringen er dus op aan dat ook in die gevallen waar slechts een klein aantal vragen kunnen beantwoord worden, de vragenlijsten zouden ingevuld worden met de negatieve antwoorden voor de gevallen waar hierover niets meer bekend is en met de inlichtingen over het weinige dat van de oude gebruiken nog voortleeft.

*

**

Eerste Vragenlijst, ingevuld door.....
 Gemeente.....
 wijk (buurschap)

A. Algemeenheden.

1. Welk woord gebruikt men in uw gemeente voor «buurschap»? (Gebuurt, nabuurschap.....?)

2. Hoe noemt men de personen die deel uitmaken van de buurschap? (Buren, geburen, naburen, noaber of neiber).

3. Welke zijn de grenzen van de buurschap waarvan gij zelf deel uitmaakt?

4. Hoeveel buurschappen bestaan er in uw dorp?

(De antwoorden op 3 en 4 worden voor elk dorp samengebracht op een kaart).

5. a) Heeft elke buurschap een afzonderlijke naam?

b) Vallen de buurschappen samen met de wijken?

6. a) Bestaat er een leider van de buurschap?

b) Zoo ja, wie is de leider en waarop steunt dit leiderschap?

7. Bestaat er naijver, twist of veete tusschen de buurschappen van uw dorp onderling?

a) Waarin komt deze tegenstelling of veete tot uiting? (vechtpartijen tusschen de schoolkinderen, tusschen de rijpere mannelijke jeugd van de vijandelijke buurschappen — baldadigheden op feesten of kermissen tusschen volwassenen van tegenover elkaar staande buurschappen.)

b) Welke is de oorzaak van deze tegenstelling tusschen bepaalde buurschappen?

*

**

Tweede vergadering.

Elkeen die zich met het onderzoek heeft beziggehouden deelt zijne resultaten mede. De antwoorden op de eerste vragenlijst worden, vraag na vraag medegedeeld en besproken.

De ingevulde vragenlijsten worden aan den leider van den kring, of aan iemand door hem aangewezen voor de leiding van dit onderzoek, overhandigd en door dezen persoon nagezien en eventueel aangevuld of verbeterd.

De resultaten van deze verschillende lijsten worden door den leider samengebracht op één enkele lijst, maar de oorspronkelijke lijsten van elk lid dat medegewerkt heeft, worden samen met de gezamenlijke lijst mede teruggezonden.

Men tracht gezamenlijk de grenzen van de buurschappen van het dorp vast te stellen en iemand wordt aangeduid om deze grenzen in kaart te brengen.

De tweede vragenlijst wordt ter hand gesteld en aan de medewerkers die de eerste lijst niet goed hebben ingevuld worden de noodige aanwijzingen gegeven voor een juiste beantwoording van de tweede vragenlijst.

*

**

B. Buurschap bij Geboorte en Doop.

1. Verleenen de buurvrouwen hulp aan de kraamvrouw, door hulp in het huishouden of verzorging der andere kinderen?

2. Wordt deze hulp verleend door de naaste buren en dragen deze buren een bijzonderen naam (zooals in Drente «noodnoabers»)?

3. Komt het nog voor dat een of meer buurvrouwen bij de kraamvrouw dienst doen als

baker? Onder welke benaming?

4. Gaan er buren (en welke) mede naar het gemeentehuis voor de aangifte van den jonggeborene?

5. Wordt de geboorte persoonlijk en mondeling aangezegd

- aan al de buren?
- alleen aan de naaste buren?
- ook buiten de buurschap?

d) door wien? (de vader, de vroedvrouw, een buurvrouw).

6. Komen de buren de kraamvrouw gelukwensen bij de geboorte van haar kindje?

- alleen de naaste buren?
- Worden er geschenken aangeboden aan de kraamvrouw? Een brood? Heeft dit brood een bijzondere naam?

Welke andere geschenken worden (of werden, tot welk jaar ongeveer?) nog aangeboden aan de kraamvrouw?

c) Hoe wordt dit bezoek bij de kraamvrouw genoemd? (B.v. «prunken» in West-Vlaanderen, «met den krommen arm gaan» in de Limburgsche Kempen).

7. Gaan de buren mee naar den doop (in den doopstoet), alleen de vrouwen? alleen de

naaste buren?

8. In Limburg werd door de buurvrouwen een strik rond de schouders gelegd van den man of de vrouw die voor de eerste maal peter of meter was — of er werd hem een ruiker aangeboden. Bestaat of bestond er een dergelijk gebruik in uwe buurt? (uitvoerige beschrijving op afzonderlijk blad a.u.b.)

9. Worden de buren, na den doop getraceerd? Waar? (in herberg of thuis). Hoe noemt men dit doopfeest? («zuiper» in Brabant. Zijn U speciale gebruiken bekend bij het doopfeest, waar de buren bij betrokken zijn?)

10. Worden de kinderen uit de buurt getraceerd met suikerboonen? Hoe noemt men die suikerboonen? («kindjessuiker» in Oost-Vlaanderen, «suikererwt» in Limburg). Komen de kinderen uit de buurt naar het pasgeboren kind kijken? («kindje kiken» Limburg).

11. Zijn U nog andere gebruiken bekend van de buurschap bij de geboorte van een kind?

12. Wordt de moeder bij «den kerkgang» vergezeld door de buurvrouwen?

13. Is er een feest voor de buurvrouwen naar aanleiding van den kerkgang? Zooja, benaming en uitvoerige beschrijving op een afzonderlijk blad a.u.b.

MAURITS DE MEYER.

CORRESPONDENTEN EN STUDIEKRINGEN AANGESLOTEN BIJ HET VERBOND VOOR HEEMKUNDE. - II.

De cursief gedrukte namen duiden de plaatsen aan waar een aangesloten studiekering voor heemkunde bestaat. Kringen en correspondenten beantwoorden graag heemkundige vragen, die niet te vaag of te algemeen zijn gesteld. Wederkerig dienstbetoon is plicht. Postzegel voor antwoord niet vergeten. Wie wil op de derde lijst voorkomen?

Aalter : Verhoustraete Arthur, rustend beambte, Loostr. 53 (aanvulling).

Aarschot : Meeus Jozef, architect, Huize Droomland, 67 Elisabethlaan (aanvulling).

Aartrijke : van Landuyt Paul, schoolhoofd.

Berchem (Antw.) : de Bois Frans, schoolbestuurder, Lode van Berekenlaan 162 (aanvulling).

Bocholt : Berghs Hubert, student, Lechten 80.

Brugge : de Smet (schrappen; consultant!)

Deerlijk : Defraeye Leo, nijveraer, Stationstr. 5 (aanvulling).

Deinze : Cassiman Achiël, kantonnaal schoolopziener, stadsarchivaris, Guido Gezellelaan 111 (aanvulling).

Dilsen : Steffels Jacques, beheerder van goederen, Maastrichtersteenweg 23.

Eelen : Stoffels Jacques, Maastrichtersteenweg 23, Dilsen.

Erondegem : Haerens Hektor, Z. E. H., Koningsdries 9.

Halle (Zenne) : Marghem Vital, student, August de Maeghtlaan 80.

Handzame : Mispelon (schrappen; zie Merkem)

Handzame : Hoorelbeke Emiel, onderwijzer, Statiestr.

Heule : Wybo Pol, onderwijzer a.d. Broederschool (woont Grootte Markt 29, Kortrijk).

Heusden (Limburg) : van Deurzen Jan, onderwijzer.

Hever : Ceulemans Laurens, onderwijzer, Goorstraat 54, Schiplaken (Hever).

Heverlee : Coopmans Alexis, onderwijzer, Hertogstraat 45.

Heverlee : Moers Renaat, schoolbestuurder, Waversche Baan.

Heverlee : Vertommen Marcel, leeraar, Brugstraat 106, Leuven.

Hingene : de Preytere Oscar, onderwijzer, Fr. Van Haelenstraat 45.

Hoboken : Geuens Antoon, architect, Leopoldsllei 27.

Hoeilaart : van Orshoven Hector, Steenweg op Groenendaal 20.

Hoepertingen : Beckers Fernand, student Germanist, Dorpstraat 15.

Hoeselt : Alofs Raph., provinciaal sekretaris voor toerisme, 18e Oogstlaan 18, Tongeren.

Hofstade (Aalst) : Reynier Florent, gemeentebeambte, Hoogstraat 54.

Hofstade (Aalst) : van Caekenberghe Aloïs, lic. i.d. wiskunde, Blekte 27.

Hofstade (Mechelen) : Rainson Hendrik, Lic., burgemeester, Vaartdijk 5.

Holsbeek : Boschmans A., kunstteekenaar, Leuvenschesteeweg 110.

Hombeek : Wuyts Lodewijk, gemeentesecretaris, Dorp 68.

Hoogstraten : Lauwerys Jozef, Z.E.H., leeraar, Vrijheid 226.

Houthalen : Moors René, schoolhoofd, Dorp 19a.

Houtvenne : Mertens Antoon, Z.E.H., pastoor, Dorp 50.

Houwaart : Scheys Frans, leeraar, Dorpstraat 31.

Iddergem (Denderleeuw) : de Dier Omer, onderwijzer, Hoogstraat 42.

Ieper : Buckinx Renaat, leeraar, Cartonstr. 16.

Heemk
Itegem
Beeks
Izegem
pijnst
Jette :
mans
Jette :
Théo
Jeuk :
straat
Jeuk :
straat
Kaggevi
Kalken
Jules
Kalloo
Hoog
Kalmth
Huis
Kampen
straat
Kanegen
wijze
Kanne
toor,
Kaster
leera
Kaulille
Kerber
Kerkske
zer, I
Kersbee
Dorp
Kessel-I
straat
Kessen
aan h
wenh
Klerken
Dorp
Knessel
ze 54
Koekela
Lekes
Koersel
Koksijd
Kerks
Konings
Hazen
Korswo
Kortem
Hand
Kortenb
berg.
Kortess
germ.
Kortrijk
baert
Kruibel
cretar
Kruisho
zer,
Laken
te, K
Lanaker
Landege
meen
Landen
noote
Langem
Ieper
Lanklaa

le buurvrouwen
gelegd van den
erste maal peter
hem een ruiker
er een dergelijk
ige beschrijving

en doop getrac
of thuis). Hoe
pe» in Brabant)
nd bij het doop-
ken zijn?

t de buurt ge-
doe noemt men
ruiker» in Oost-
Limburg). Ko-
naar het pasge-
ken» Limburg).
ken bekend van
an een kind?
kerkgang» ver-

urvrouwen naar
Zooja, benaming
een afzonderlijk

DE MEYER.

ERBOND

erwijzer, Goor-

nderwijzer, Her-

choolbestuurder,

, leeraar, Brug-

nderwijzer, Fr.

itect, Leopolds-

or, Steenweg op

nd, student Ger-

nciaal sekretaris

n 18, Tongeren.

rent, gemeente-

enberghe Aloïs,

n Hendrik, Lic.,

tteekenaar, Leu-

gemeentesecreta-

Z.E.H., leeraar,

oolhoofd, Dorp

Z.E.H., pastoor,

raar, Dorpstraat

Dier Omer, on-

r, Cartonstr. 16,

Itegem : van den Brande Jozef, schoolhoofd,
Beekstraat 33.
Izegem : Parret Rafaël, onderwijzer, Sim-
pijnstraat 19.
Jette : de Naeyer Albert, ambtenaar, Boghe-
mansstraat 5.
Jette : Verbouwe Alexis, iconograaf, Léon
Théodorstraat 46.
Jeuk : Paques Henri, bankagent, Hasselbroek-
straat 63.
Jeuk : Purnal Eustache, onderwijzer, Hout-
straat 164.
Kagevinne : de Laet Aloïs, Z.E.H., pastoor.
Kalken : de Geest Juul, onderwijzer (woont :
Jules de Saint-Genoisstr. 162, Gentbrugge).
Kalloo : van Gerven Rijkhard, schoolhoofd,
Hoogstraat 26.
Kalmthout : Severin Lode, leeraar, kunstetser,
Huis «De zeven eiken».
Kampenhout : Peeters Paul, beambte, School-
straat 13.
Kanegem : Danneels Henri, gemeente-onder-
wijzer.
Kanne : van den Houdt Leopold, Z.E.H., pas-
toor, Kerkrouw.
Kasterlee : van Gorp Jan, Dr., eere-atheneum-
leeraar, Pastorijstraat 2b.
Kaulille : Simons Michel, schoolhoofd.
Keerbergen : Pieck A.L., Z.E.H., pastoor.
Kerksken : van Overwalle Gilbert, onderwij-
zer, Dorp 35a.
Kersbeek-Miskom : Buttiens A., schoolhoofd,
Dorp 7, Kersbeek.
Kessel-Loo : Tallon Lode, ambtenaar, Kerk-
straat 34, Blauwput.
Kessenich : Rutten Willem, Z.E.H., leeraar
aan het College, Neerpelt (vacantie : Nieu-
wenhof, Kessenich).
Klerken : van Besien Michel, onderwijzer,
Dorp.
Knesselare : Verstraete Daniël, licenciat, Roo-
ze 54.
Koekelare : de Visscher Remi, onderwijzer,
Lekestraat 9a.
Koersel : Moons Leopold, burgemeester.
Koksijde : van Necke Roger, onderwijzer,
Kerkstraat 8.
Koningskooikt : van Parijs Louis, beambte,
Hazendonk 18/1.
Korsworm : Klingeleers Leo, Z.E.H., pastoor.
Kortemark : Monthaye Amaat, ingenieur,
Handzamestraat 2.
Kortenbergh : Maes Frans, schoolhoofd, Ever-
berg.
Kortessem : van Vinckenroye Florent, Drs
germ. phil., Dorpstraat 11.
Kortrijk : Acke Victor, architect, Juliaan Lie-
baertlaan 61.
Kruike : de Cock Kamiel, eere-gemeentese-
cretaris, Bazelstraat 19.
Kruishoutem : van der Haegen Leo, onderwij-
zer, Waregemstraat 10.
Laken (Brussel) : Quintelier Robrecht, beamb-
te, Kroonveldstraat 20.
Lanaken : Thomassen H., Tongersche weg.
Landegem : van de Castele Adolf, eere-ge-
meentesecretaris, Kerkstraat 17.
Landen : Wauters Frans, beambte, Bondge-
nootenlaan 10.
Langemark : Top Eugeen, burgemeester, Korte
Ieperstraat 19.
Lanklaar : Peeters Polidoor, schoolhoofd.

Lauw : Baillien Henry, drukker, Stationlaan
27, Tongeren.
Lebbeke : Roosen Eugeen, student in de rech-
ten, Dendermondschesteeweg.
Lebbeke : van Ransbeek Paul, onderwijzer,
Dendermondschesteeweg 22.
Lede : Cool Jozef, burgemeester, Rammelstr. 1.
Ledeberg (Gent) : Tommelein Arthur, leeraar,
Sint-Pietersnieuwstraat 33, Gent.
Leest : Wuyts Lodewijk, oud-gemeentesecreta-
ris, Kouter 16d.
Lembeek (Halle) : Devillé J., koster-organist,
Stevens-Dewaelplaats 11.
Lendeledede : van den Bussche Germana, onder-
wijzeres, Izegemstraat 774.
Leopoldsburg : Claereboudt E., schoolhoofd,
Englebert Adanglaan 73.
Leut : Biëgs H., burgemeester, Kerkplein 33.
Leuven : Croels Hendrik, handelaar, Oude
Markt 48.
Leuven : Vertommen Marcel, leeraar, Brug-
straat 106.
Leuven : Vogelaers Jan, rentenier, Tesschen-
straat 5.
Lichtervelde : Sintobin Cleophas, drukker,
Markt 37.
Lichtervelde : van de Walle Georges, onder-
wijzer, Stationstraat 133.
Liedekerke : Bronselaer Maurits, onderwijzer,
Molenbaan 38.
Lier : Quisenarts August, bankbeambte, Za-
gerijstraat 8.
Lille : Kersemans Emiel, leeraar, Hoeksken 17.
Loker : Foulon Robert, tolbeambte, Plaats.
Lokeren : van Es Ferdinand, bestuurder van de
rijksmiddelbare school, Groendreef 114.
Loksbergen : van Cauwenbergh Emiel, gemeen-
tesecretaris.
Lommel : René Tijskens, gemeentebeambte,
sekretaris van den Heemk. Kring.
Loo : van Dromme M., Z.E.H., pastoor.
Lot : de Weerd Luciaan, onderwijzer, Station-
straat 317.
Lovendegem : Cocquyt Rafaël, beambte, Vaart-
straat 6.
Lovendegem : Colpaert André, onderwijzer,
Molendreef 43.
Lummen : Pools Jozef, zaakvoerder, Station-
straat 4.
Maarke-Kerkem : Ascoop M.J., Z.E.H., leeraar
aan de Bisschopp. Normaalschool, St-Niklaas.
Maaseik : Corstjens Arnold, hulp-griffier,
Hertstraat 3.
Machelen (Deinze) : de Waele Renaat, lic.
in Germ. phil., Vossenhol, Pontestraat 11.
Machelen (Vilvoorde) : Puttemans Renaat, on-
derwijzer, Deneufforgestraat 26.
Maldegem : Albrecht Cyriel, leeraar, Nieuw-
straat 54/3.
Malderen : Vermoesen Karel, melkerij-eige-
naar, Dorp 39.
Mariaburg : van den Bussche Charles, beambte,
Vredelei 29.
Mariekerke (St-Amands) : Maerevoet Lode-
wijk, schoolhoofd.
Mark (Edingen) : Cogneau Jozef, schoolhoofd,
Scholenstraat 16, Edingen.
Marke : van Neste Arthur, geneesheer, Kerk-
straat 28.
Markegem : Coucke Gustaaf, landbouwkun-
dige, Kerkstraat 13, Dentergem.

- Massemen : Mertens Edmond, hoogstudent, Dorp 1.
- Mater : Ascoop Marcel Jozef, Z.E.H., leeraar aan de Bisschopp. Normaalschool, St-Niklaas.
- Mater : Beghin René, gemeentesekretaris, Keistraat 1.
- Mechelen : de Vroede Paul, Dr., Kon. Astridlaan 75.
- Mechelen : Uytterhoeven Jozef, beambte, Kleine Nieuwendijk 2/2.
- Mechelen-Bovelingen : van Oost Willem, rustend gemeentesekretaris, Heerestraat 14.
- Meenen : Seys Justin, bestuurder van de Rijks-middelbare School, Peperstraat 63, Willebroek.
- Meer : Naveau Albrecht, Z.E.H., onderpastoor, Donk 157.
- Meerbeke (Ninove) : Stevens Pieter, hoogstudent, Joris Van Severenstr. 9.
- Meerhout : van Genechten Jan, onderwijzer, Dennebosch 17.
- Meerle : de Laet Hendrik, geneesheer, Voort 65.
- Meeswijk : Pannemans Mathieu, Molenstr. 35.
- Meldert (Lbg.) : Crèveccœur Edmond, schoolhoofd.
- Melle : Op de Beeck Albert, Brusselschesteenweg 471.
- Melsele : Hulstaert Albert, beambte, Groot Baan 297.
- Merchtem : de Grauwe Paul, onderwijzer, Nieuwstraat 526.
- Mere (Aalst) : Suys Aloïs, rustend onderwijzer, Vijverstraat 29.
- Merkem (Diksmuide) : Mispelon Michiel, gemeentesekretaris, Kouterstr. 6.
- Merkem (Diksmuide) : van Nobel Rafaël, onderwijzer, Westbroeckstr. 28.
- Merksem : Mulleman Jan, rustend onderwijzer, Wuytslei 26.
- Merksplas : van Gool Karel, beambte, Dorp 77.
- Meulebeke : Mattelin Edgard, gemeentesekretaris, Spoorwegstraat 205 bis.
- Michelbeke : Romeyns Gilbert, beambte, Smisstraat 222, Elst.
- Middelkerke : van Neste Albert, Z.E.H., onderpastoor, Nieuwpoortstraat 12.
- Moen : Vermaut Joris, beambte, Sint-Denijsstraat 35.
- Moerbeke (Viane) : de Smet Pieter, schoolhoofd, Steenweg op Edingen.
- Moerbeke (Waas) : de Schepper Jozef, onderwijzer, Hospiciestraat 4 D.
- Moerbeke (Waas) : van Caneghem A., schilder, Opperstraat 2.
- Mol : van Overbeek Adriaan, handelsreiziger, Schansstraat 11.
- Moorsel : Saeyns Edgard, beambte, Populierenstraat 6.
- Moorsele : Wynendaele Luciaan, onderwijzer, Sint-Janslaan 6.
- Moortebeek (Anderlecht) : Geerts Felix, beambte, Horacestraat 36, Anderlecht.
- Mortsel : van Roy Frans, onderwijzer, Antwerpschestraat 120.
- Muizen (Brabant) : van Hemeldonck Lucien, ambtenaar, Vlamingstraat 18.
- Nazaret : Coolsaet Leonce, handelsvertegenwoordiger, 's-Gravenstraat.
- Nederbrakel : de Schrijver Lodewijk, onderwijzer, Kruisstraat 338.
- Neder-Overheembeek : Verbesselt Jan, Dr., ambtenaar, Ransbeekstraat 79.
- Neerharen : Manders, onderwijzer, Steenweg 11.
- Neerijche : Jena Stan, Puistraat 6.
- Neeroeteren : Mulders Albert, onderwijzer, Zittaart 11 B, Meerhout.
- Nevele : Schelstraete Antoon, hoogstudent, Veldeken 50.
- Niel (Rupel) : Vermant Jules, beambte, Antwerpschestraat 113.
- Nieuwenrode : Delestré René, gemeentesekretaris.
- Nieuwkapelle : Versteete Oskar, Z.E.H., pastoor, Nieuwstraat 2.
- Nieuwpoort : Melkenbeek Jozef, postontvanger, Albert I laan 41.
- Nieuwpoort : Messiaen Mark, staatsbeambte, Marktstraat 25.
- Nijverzeel (Opwijk) : van den Broeck Bert, houthandelaar, Trod, Nijverzeel (Opwijk).
- Ninove : de Decker Lucien, kunstschilder, Ooststraat 35, Schaarbeek-Brussel.
- Ninove : Lanckman Cyriel, Z.E.H., onderpastoor, Dreef 39.
- Noorderwijk : Helsen Jozef, Dr., atheneumleeraar, Guillaume Lekeustraat 3, Brussel-Anderlecht.
- Nossegem : de Man Rafaël, hoogstudent, Mechelschesteenweg 27.
- Oedelem : Raes Jozef, Z.E.H., onderpastoor, Pastor Termotestraat, Dorp, Wingene.
- Okegem : de Roeck Emiel, beambte, Rattenberg 23.
- Olmen : Mangelschots August, onderwijzer, Polderstr. 7.
- Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek : van Stalle Paul, schoolhoofd, Kon. Albertstraat 51.
- Onze-Lieve-Vrouw-Waver : van Rompay Jozef, onderwijzer, Dorp 102.
- Oolen : Lauwerys Jozef, Z.E.H., leeraar, Vrijheid 226, Hoogstraten.
- Oordegem : van der Gucht Gaston, onderwijzer, Dorp 72.
- Oordenen : Franck Frans, beambte, Spekweg 10.
- Oostakker : Gijsseling Maurits, Drs., Breede-straat 60.
- Oostduinkerke : Bouquillon Jozef, onderwijzer.
- Oostduinkerke : Lambrecht Gaston, Z.E.H., Leopoldslaan 57.
- Oosteekloo : Roegiers Herman, brouwer, burgemeester, Kloosterstraat 52.
- Oostende : Loontiens Carlo, archivaris-bibliothekaris der stad, conservator der stedelijke musea, Rogierlaan 14.
- Oosterloo : Bertels Viktor, student, Statiesstr. 6.
- Oosterzele : de Sutter Frans, Z.E.H., kapelaan, Keiberg 3.
- Oostham : Jamar Hendrik, schoolhoofd.
- Oostkamp : Janssens de Bisthoven Aquilin, Kasteel Macieberg, Sectie H. 373.
- Oostmalle : de Molder Theodoor, Z.E.H., pastoor, Liersche Lei 1.
- Oostnieuwkerke : van den Berghe Louis, student, Statiesstraat 43.
- Oostvleteren : Desiere Albert, onderwijzer, Korte Keer 9.
- Ophasselt : Delmotte Jozef, E.H., Waterlooze.
- Ophasselt : Robinson Hendrik, houtsnijder-meu-
belmaker, Leopoldlaan 94.
- Ophoven : Wieërs J.M.H., rustend schoolhoofd, Geistingen.

elt Jan, Dr.,
 , Steenweg 11.
 t 6.
 onderwijzer,
 ogstudent, Vel.
 beambte, Ant.
 gemeentesecre-
 Z.E.H., pas-
 f, postontvan-
 staatsbeambte,
 Broeck Bert,
 l (Opwijk).
 kunstschilder,
 el.
 H., onderpas-
 r., atheneum-
 t 3, Brussel-
 gstudent, Me-
 onderpastoor,
 ngene.
 mbte, Ratten-
 erwijzer, Pol-
 a Stalle Paul,
 51.
 ompay Jozef,
 leeraar, Vrij-
 on, onderwij-
 Spekweg 10.
 Drs., Breede-
 onderwijzer.
 ton, Z.E.H.,
 rouwer, bur-
 ivaris-biblio-
 ter stedelijke
 , Statiesir. 6.
 H., kapelaan,
 noofd,
 ven Aquilin,
 3.
 oor, Z.E.H.,
 e Louis, stu-
 onderwijzer,
 Waterlooze.
 tsnijder-meu-
 schoolhoofd,

Opwijk : Abbeloos Frans, onderwijzer, Heir-
 baan 74 (Dorp).
 Opwijk : van den Broeck Bert, houthandelaar,
 Trod (Nijverzeel).
 Ottergem : Haerens Hektor, Z.E.H., Konings-
 dries 9, Erondegem.
 Oudegem (Dendermonde) : Winkels Angèle,
 Mej., leerares, Oudburg 22.
 Oudenburg : de Sutter Karel, rustend onder-
 wijzer, Zandvoordebrugstraat 10.
 Oudenburg : Gijsseling Maurits, Drs, Breede-
 straat 60, Oostakker.
 Oudergem (Brussel) : de Cort Hendrik, onder-
 wijzer, Oude-Molenstraat 114.
 Oudergem (Brussel) : van Goethem Leo, lee-
 raar, Aquarellistenlaan 41.
 Overboelare : de Turck A., Paterstraat 1, Gee-
 raardsbergen.
 Overpelt : Verkammen Hendrik, leeraar,
 Markt 61.
 Paal : van Tilborgh Ward, lic. in de Germ.
 phil., B. 10.
 Pamel : de Moortel Jozef, onderwijzer, Hoog-
 straat 2.
 Pamel : de Wever Désiré, leider v.d. gemeen-
 tediensten, Kwinkelerstraat 6.
 Peer : Remans Albert, Z.E.H., leeraar aan het
 College.
 Pepingen : de Coster Renaat, onderwijzer,
 Dorp.
 Peutie : Torfs Emiel, Z.E.H., pastoor, Toe-
 komststraat 16.
 Pittem : Arickx Valeer, onderwijzer, Water-
 straat 32.
 Pittem : Vergote Gillis, onderwijzer, Kauw-
 straat 47.
 Poederlee : van Gestel Leopold, leeraar, de
 Billemontstraat 68, Geel.
 Poperinge : de Keirsgietier Jozef, onderwijzer,
 Sint-Janskruisstraat 6.
 Reet : Dangez Oskar-Gustaaf, Klein Kasteel.
 Rekem (Maas) : Smeets Jaak, schoolhoofd,
 Groenstraat.
 Rekkem (Kortrijk) : van den Berghe Maurits,
 gemeentebeambte, Dronckaertstraat 170.
 Reninge : Maes André, schoolhoofd.
 Retie : Sneyers Edward, eere-inspecteur L. O.,
 Peperstraat 23.
 Retie : Vermeire A., onderwijzer, Groenstraat.
 Rijkvorschel : van Roey Renaat, student-archi-
 tect, Borgerhoutsstraat 262.
 Roeselare : Marichal Gerard, stadsarchivaris,
 Statieplaats 43.
 Rollegem : Millecamps Gerard, Kerkstraat 6.
 Rollegem-Kapelle : Wynendaele Luciaan, on-
 derwijzer, St-Janslaan 6, Moorsele.
 Ronse : de Wreede Frans, Drs., leeraar, P.
 D'Hauwerstraat 8.
 Rosmeer : Lux Guillaume Victor, onderwijzer.
 Ruddervoorde : Roelof Gentiel, schoolhoofd,
 Vlaemincstraat 180.
 Ruddervoorde : Verhaeghe Gerard, molentech-
 nicus, Statiesstraat 41.
 Ruiselede : van Daele André, student, Abeel-
 straat 109 (Vlaagt).
 Ruiselede : van Gaver Jeroom, Kortrijkstraat 7,
 Harelbeke.
 Rumbeke : Delbaere Jozef, gemeenteontvanger,
 Hoogstraat 3.
 Rumst : Frans Abel, schepen (familienaam :
 Frans).

Rupelmonde : van Schoor Emiel, vakleeraar,
 Kasteelstraat 3.
 Schaarbeek : van den Haute Robert, gemeen-
 tebeambte, Voltairelaan 108.
 Schaffen : Peeters Constant, Beringersteenweg
 31, Schoonaarde (Schaffen).
 Schakkebroek (Herk-de-Stad) : Maes Gaston,
 onderwijzer.
 Schalkhoven : de Vue Gust, gemeentesecretaris.
 Scheldewindeke : de Sutter Frans, Z.E.H., ka-
 pelaan, Keiberg 3, Oosterzele.
 Scheldewindeke : de Sutter Oktaaf, eere-ge-
 meentesecretaris, Dorp 44.
 Schelle : Wachters Louis, leeraar, Provinciale
 Steenweg 33.
 Schellebelle : Dobbelaere Edgard, beambte bij
 het ministerie van Landbouw, Stationstr. 110.
 Scheut : (Anderlecht) : Callège Jan, onderwij-
 zer, Achiel Jonasstraat 20.
 Schilde : Cleiren Karel, rentenier, Leeuwen-
 hoek 7.
 Schiplaken (Hever) : Ceulemans Laurens, on-
 derwijzer, Goorstraat 54.
 Schoten : de Clerck Jan, onderwijzer, Korte
 Boomenstraat 46.
 Schuiferskapelle : van Daele André, student,
 Abeelstraat 109 (Vlaagt) Ruiselede.
 Serskamp : Bogaert Albert, meester-kleermaker
 Dreef 18.
 Serskamp : Pieters Jules, gemeentesecretaris.
 Sijsele : Lievens Angèle, Mej., Molenstr. 30.
 Sinaai : Verschelden Jozef, onderwijzer, Dorp
 117.
 Sinaai : Verschelden Karel, onderwijzer, Hulst-
 baan 30.
 Sint-Amands (Schelde) : Wils Ignace, drukker,
 Jan Van Droogenbroeckstr. 32.
 Sint-Andries (Brugge) : Drubbel Jozef, staats-
 beambte, Torhoutschesteeweg 10.
 Sint-Andries (Brugge) : van Coppenolle Mau-
 rits, provinciebeambte, Sint-Euwendstr. 33.
 Sint-Antelinks : de Lange Joris, onderwijzer,
 Huigeveldestraat 7.
 Sint-Denijs (Helkijn) : Froedure G., genees-
 heer.
 Sint-Denijs-Boekel : de Geyter Albert, onder-
 wijzer.
 Sint-Genesius-Rode : Theys Constant, inspec-
 teur N.M.B.S., Gehuchtstraat 125.
 Sint-Gillis (Dendermonde) : Braeckman Roger,
 hoogstudent, Van Bogaertstraat 22.
 Sint-Huibrechts-Lille : Klok Jan, Dorpstr. 19.
 Sint-Jans-Molenbeek : Maurissen Antoon, han-
 delaar, De Ribeaucourtstraat 78.
 Sint-Joost-ten-Noode : Vekens Hector, bankbe-
 stuurder, Oogststraat 57.
 Sint-Joris-Winge : Taverniers Madeleine, Mej.,
 lic. in de gesch., Leuvenescheweg 5.
 Sint-Katharinakapelle (Kuurne) : Allegaert Ju-
 lien, onderwijzer, Hoogstr. 26, Deerlijk.
 Sint-Kathelijne-Lombeek : Mertens Alfons, on-
 derwijzer, Wambeekstr. 18, Ternat.
 Sint-Kruis-Winkel : van de Velde Seraf, sche-
 pen.
 Sint-Kwintens-Lennik : Dieudonné Jeroom, on-
 derwijzer, Frans van der Steenstraat 24 b.
 Sint-Lambrechts-Woluwe : Mertens René,
 schoolbestuurder, Tombergstraat 27.
 Sint-Laureins : Jonckheere Albert, hoogstudent,
 Dorpstraat 5.
 Sint-Lievens-Esseche : Cool Gustaaf, groothan-

delaar, Pieter Van Obberghenstraat 15, Evere-Brussel.

Sint-Lievens-Houtem : Braekman Georges, onderwijzer, Eiland 4.

Sint-Margriet-Houtem : Bamps Albert, onderwijzer, Dorpstraat 31.

Sint-Martens-Latem : van den Abeele Rafaël, Drs hist, Kerkstraat 15.

Sint-Martens-Lennik : Diendoné Jeroom, onderwijzer, Frans Van der Steenstraat 24b, Sint-Kwintens-Lennik.

Sint-Niklaas : de Wulf Marcellijn, handelaar, Stationstraat 83.

Sint-Niklaas : Scheerder Jozef, Drs., atheneumleeraar, Guido Gezellelaan 62.

Sint-Niklaas : van Wiele Prosper, leeraar, Hemelaerstraat 2.

Sint-Pieters-Leeuw : Coopman Hendrik, rustend beambte, Jules Sermonstraat 7 B.

Sint-Pieters-Lille : Kersemans Emiel, leeraar, Hoeksken 17.

Sint-Renelde : van Belleghem J. K., Ad. Dupontplaats 19.

Sint-Truiden : Koninckx Jan, burgemeester, Tienschesteenweg 57.

Sint-Truiden : Sterken Louis, architect, Riddersstraat 35.

Sleidinge : de Paep Edgard, burgemeester, Weststraat 49.

Sleidinge : van der Eecken Rudolf, onderwijzer, Dorp 83.

Smeermaas (Lanaken) : Hoeven Jozef, onderwijzer, Oude Heerbaan 12.

Spalbeek : Salaets Eugeen, gemeentesecretaris.

Steenbrugge (Assebroek) : de Cloedt Filips Dom, O.S.B., Benedictijner abdij.

Steen : Cavereel Albrecht, bankbeambte, Sint-Amandsberglaan 41.

Steenhuffel : Steenackers Frans, onderwijzer, Elst 18.

Steenokkerzeel : Aelvoet Herman, Steenweg op Haacht 23.

Steenokkerzeel : Verhoeven Albrecht, Lic. in de geschiedenis, Lode Van Frachenlaan 43.

Stekene : Dhooghe A., gemeentesecretaris.

Stekene : van Goethem Leo, leeraar, Aquarellistenlaan 41, Oudergem (Brussel).

Stevensweert (Ned. Limburg) : Sangers Willem, E. H., Kruisheer, Diest.

Stevoort : Cleeren Urbain, geneesheer, Kolmenstraat 2.

Stokkel (Sint-Pieters-Woluwe) : van der Steen Gaston, onderwijzer, Boschstr. 572.

Strijpen : Merchiers Marcel, stud. Germ. Phil., Dorp 142.

Temsche : Rombaut Frans, onderwijzer, Boodtstraat 33, secretaris van het Museumcomité.

Teralfene : van der Weeën Juul, beambte, Daalstraat 49.

Ternat : Mertens Alfons, onderwijzer, Wambeekstraat 18.

Tervuren : Drabs Marcel, meester-schoenmaker, Steenweg op Brussel 33.

Testelt : Willems August, lic. in de geschiedenis, Hulst 15.

Tielen : Gevers Jozef, gemeentesecretaris, Lichtaartschesteenweg 5.

Tielen : Theeuws Jozef, schoolhoofd, Markt 7.

Tielt : Impe Arthur, handelaar, Bruggestr. 39.

Tienen : Morren Robert, stempelfabrikant, Beauduinstraat 118.

Tienen : Rock Rob., redactiesecretaris van «Volk en Bodem», Vianderstraat 37.

Tongeren : Alofs Raph., provinciaal secretaris voor toerisme, 18e Ooogstlaan 17.

Tongeren : Vols Jozef, schoolhoofd, Holt 33, Beverst.

Torhout : Meersseman Gerard, O.P., Z.E.P., Bruggestraat D 4.

Torhout : van der Meersch Andries, schoolhoofd, Aatrijkestraat.

Turnhout : Nuyts Jozef, Z.E.H., onderpastoor, sekretaris van «Taxandria», de Merodelei 179.

Uitkerke : van Beylen Lode, schoolhoofd, Kerkstraat 49.

Ukkel : Lemaire Raymond, Drs, Paaschbloemenlaan 26.

Ulbeek : van de Look G., onderwijzeres.

Ursel : de Muyter Remi, schoolhoofd, Rooze 6.

Ursel : Verstraete Daniël, hoogstudent, Rooze 54.

Vechmaal : Gielen Gilles, onderwijzer, Houthalenstraat 1, Zwartberg (Genk).

Verrebroek : Geerts Roger, Drs phil., Kerkstraat 28.

Veurne : Cuvelier Marcel, telegraafbeambte, Steenweg op Koksijde 15.

LEES IN « TOERISME » !

Mededeelingen over ons Verbond, op bladzijden 35, 44, 55, 64, 75; over ons onderzoek betreffende boschnamen : bladzijden 35, 44, 55, 64, 75; over onze enquête betreffende molens : bladzijden 35, 43, 45, 53, 55, 64, 72, 75; over ons onderzoek betreffende galgen enz. : bladzijden 35, 44, 55, 64, 75; over moerbezieboomen in Vlaanderen : bladzijden 35 en 57; over onze wandelpaden : bladzijden 36, 44, 56, 65, 77.

Verslag over onze eerste heemkundigen prijskamp : bladzijde 63; lijst der inzendingen voor den tweeden prijskamp : bladzijde 56; reglement van den derden prijskamp : bladzijde 79.

Over onze fototentoonstelling « Het Boerenleven in Vlaanderen » : bladzijden 56, 65, 77.

Over heemkundige werken : bladzijden 44, 65, 78.

Onze kalender voor 1944 : bladzijde 41.

Over wantoestanden in het Rijksarchief te Brussel : bladzijde 36.

Over Aaigem, bladzijde 43; Aalbeke, blz. 43; Aalst, blzn. 53, 64, 72; Aalter, blz. 72; Lichtervelde, blz. 71; Melsele, bladzijde 29. Enz., enz.

«Heemkunde», orgaan van het Verbond voor Heemkunde, afdeling van den V.T.B., Sint-Jacobsmarkt 45, Antwerpen (uitgever).

Hoofdredakteur : Jozef van Overstraeten, Parklaan 24, Aalst (O.-VI.)

Drukker : P. Dirix, Apostelstraat 8-10, Antwerpen. Toelatingsnummer : P. 303.